

Het gesprek wordt gevoerd langs de lijnen van de vier vragen die zijn geformuleerd in de startnotitie voor dit vervolgonderzoek inzake sturing op duurzaamheidsdoelstellingen.

Q1 Is er een routekaart of vergelijkbaar instrument met tussenstappen en doelen ontwikkeld om zo effectief te kunnen sturing op het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen?

A1: Er is inderdaad een routekaart Heemstede Duurzaam, die onderdeel is van het uitvoeringsprogramma en die helpt echt. De routekaart geeft richting aan de tussentijds te behalen doelen en wordt ingezet voor de monitoring en het tussentijds bijsturen van projecten en beleid. De routekaart geeft richting om de klimaatdoelen van 2050 te kunnen halen. Dus het is een routekaart 2020-2050 met een aantal tussenstappen (2025-2030-2040).

Q2 Welke sturingsinformatie is er aan de Raad verstrekt en wat heeft de Raad hiermee gedaan?

A2: Er is een 0-meting per 2019 naar de Raad gegaan en dat is op zich geen sturingsinformatie. Er is wel een vervolgmeting gedaan. Dit is het Monitoringsverslag Heemstede Duurzaam 2023. Dit is actief ter kennisname naar de raad verstuurd. Het is dan aan de raad om dit te agenderen en te bespreken tijdens een commissievergadering. En dat is niet gebeurd. Het moment om als Raad op kaders te kunnen bijsturen is daarmee voorbij gegaan. We gaan bij het aanbieden van het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2024-2026 opnieuw het monitoringsverslag aanbieden aan de raad.

Het Monitoringsverslag is, zoals gezegd, niet geagendeerd. En daarmee heeft de raad dus geen gesprek gevoerd over de klimaatdoelstellingen zoals deze zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2022-2023. En de bijbehorende routekaart Duurzaamheid is daarmee ook niet besproken. Dit kan ook betekenen dat ze na kennisname ervan, vertrouwen hebben in wat er wordt uitgevoerd.

Op de vervolgvraag van PR waarom nagenoeg alle documentatie inzake duurzaamheid nagenoeg uitsluitend naar de Commissie is gestuurd en niet naar de voltallige Raad geeft aan dat dat de wijze is, waarop binnen de gemeente wordt gewerkt. En als er besluitvorming door het College heeft plaatsgevonden over zaken die het thema duurzaamheid betreffen, wordt deze besluitvorming ter informatie naar de relevante Raadscommissie gestuurd die het desgewenst alsnog kan (laten) agenderen. Monitoringsinformatie wordt eveneens ter informatie gestuurd, maar separate sturingsmechanismen zijn er niet.

Diverse algemenere kaders zijn rond 2019 door de ambtelijke staf aan het college voorgelegd ter besluitvorming door de Raad, maar slechts die met betrekking tot strategisch vastgoed van de gemeente zijn ook door de Raad vastgesteld. Wat opvalt is dat de Raad meer kan sturen op de brede kaders die zijn vastgesteld in de routekaart duurzaamheid in plaats van sturen op details in het opgenomen beleid. Door in de raadscommissie over details te discussiëren wordt de schijn gewekt dat de ambtelijke organisatie niet optimaal presteert.

De besluiten van het college over projecten worden nagenoeg altijd ter kennisname naar de commissieleden gestuurd. Dit heet bij de gemeente een C-stuk. Het is aan de agendacommissie of de stukken worden geagendeerd. Daarnaast kunnen raadsleden altijd technische vragen stellen over deze collegebesluiten.

Q3 Is het programmamanagement versterkt met aanvullend budget en menskracht?

A3: Vanuit de gemeente is geen aanvullend budget beschikbaar gesteld, specifiek voor het programma Heemstede Duurzaam. Op diverse beleidsvelden is meer budget vanuit de gemeente beschikbaar gesteld. Als het gaat om het uitvoeren van duurzaamheidsprogramma is het budget circa 50.000 per jaar tot en met 2025 vanuit de gemeentelijke begroting. Vanuit de rijksoverheid zijn middelen beschikbaar gesteld voor het versnellen van het verduurzamen van de gebouwde omgeving in de vorm van specifieke uitkeringen.

Qua capaciteit/menskracht is sprake van aanvullingen. Zes mensen houden zich al dan niet fulltime binnen het gemeentehuis uitsluitend bezig met het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.

Het rapport dat is opgesteld in opdracht van de Raad van Openbaar Bestuur heeft goede handvatten aangereikt. Er is in kaart gebracht hoeveel capaciteit nodig is voor gemeenten en provincies om de klimaatwet uit te kunnen voeren. Op basis van dit rapport worden vacatures opengesteld. De CDOKE middelen mogen bijvoorbeeld niet worden ingezet voor ecologie of duurzaam grondstoffenbeleid. Dit moet via de eigen budgetten worden geregeld. En dat is gebeurd als het gaat om ecologie, groen beleid, klimaatadaptatie en duurzaam afvalbeleid.

Daarnaast is eind 2022 ook 4,4 miljoen beschikbaar gesteld in het Energiepact Heemstede. Dit zijn wel gemeentelijke middelen die worden ingezet om de energietransitie te versnellen in de komende jaren. Bijvoorbeeld aan zonneparking sportpark Groenendaal, verduurzamen van de scholen in Heemstede en aardgasvrij(klaar) maken van woningen. Het Energiepact is opgezet om de ambitie van de wethouder duurzaamheid en het college om te zetten in actie.

Q4 Hoe is er vorm gegeven aan het behouden en versterken van de samenwerking met de partners zoals de Adviesgroep Duurzaamheid?

A4: De Adviesgroep is qua omvang afgenomen, maar inmiddels wordt er met meerdere mensen gesproken met als doel om te komen tot een denktank inzake duurzaamheid. Een ander nieuw fenomeen is de klimaat burgemeester naast de reeds bestaande zgn. Energiecoaches. Het afgelopen jaar hebben veel gemeenten een Klimaatburgemeester gehad. Dit is een initiatief van de landelijke klimaatweek. En zo ook in Heemstede. En de coöperatie HeemSteeds Duurzamer is een hele actieve groep met ruim 20 energiecoaches. En zij zijn een hele waardevolle gesprekspartner voor de gemeente. Ze zijn de ogen en oren bij vele huishoudens. En dat is hele waardevolle informatie die we kunnen inzetten voor nieuw beleid en nieuwe projecten.

Tenslotte beschouwt het als zeer positief dat vele nieuwe collega's zich veel meer betrokken voelen bij de "klimaatuitdaging" en daarmee bij het duurzamer maken van (in eerste instantie) Heemstede.

Conclusie: optimistisch beeld, maar er moet ook nog heel veel gebeuren ook al zijn er inmiddels wel sturingselementen opgenomen in het Monitoringsverslag Heemstede Duurzaam 2023. En de ontwikkelde routekaart draagt eveneens echt bij aan het goed kunnen (bij)sturen op projecten. In het nieuwe uitvoeringsprogramma gaan we het monitoringsverslag en de routekaart en andere relevante data inzetten om voor de komende jaren weer in te zetten op projecten die echt bijdragen.

=====